



**Česká školní inspekce  
Moravskoslezský inspektorát**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

Čj. ČŠIT-1796/19-T

Název	<b>Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace</b>
Sídlo	<b>Školní 601/2, 736 01 Havířov-Šumbark</b>
E-mail	<b>skolni@ssazs-havirov.cz</b>
IČ	<b>13644297</b>
Identifikátor	<b>600026337</b>
Právní forma	<b>příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>Mgr. Vojtěch Kolařík</b>
Zřizovatel	<b>Moravskoslezský kraj</b>
Místo inspekční činnosti	<b>Školní 601/2, 736 01 Havířov-Šumbark</b>
Termín inspekční činnosti	<b>1. 10. 2019 – 4. 10. 2019</b>

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

## **Předmět inspekční činnosti**

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou, základní školou a školní družinou podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

## Charakteristika

Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, základní školy a školní družiny. K termínu inspekční činnosti navštěvovalo střední školu 150 žáků a 130 žáků základní školu. V devíti třídách základní školy se vzdělávalo 77 žáků, 53 žáků bylo vzděláváno v devíti třídách základní školy speciální pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením. Všichni žáci mají doporučení školských poradenských zařízení. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání ve čtyřech odděleních 31 žákům.

Ve střední škole se vzdělávají žáci podle školních vzdělávacích programů v tříletých oborech vzdělání s výučním listem 23-51-E/01 Strojírenské práce, 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby, 66-51-E/01 Prodavačské práce, 41-52-E/01 Zahradnické práce, 36-67-E/01 Zednické práce, 75-41-E/01 Pečovatelské služby, 36-64-E/01 Tesařské práce. Střední škola poskytuje vzdělání také v oborech praktická škola jednoletá a praktická škola dvouletá.

Od minulé inspekční činnosti došlo k úbytku počtu žáků ve střední škole.

## Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od roku 2003, část svých kompetencí delegoval na dva zástupce ředitele školy, kteří se významnou měrou podílejí na chodu školy. Řízení školy vychází ze srozumitelné a reálné koncepce vytvořené v souladu s podmínkami a zaměřením školy. Stanovené cíle se postupně daří naplňovat zejména v oblasti spolupráce se sociálními partnery a firmami a v materiálně technickém zabezpečení školy, v oblasti snižování absence žáků, následné analýze a vyhodnocování přijímání následných opatření však jsou rezervy. Řízení školy vychází z jasně stanovené organizační struktury, vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků. Realizace činností napříč jednotlivými úseky je kontrolována, pravidelné porady vedení a pedagogické rady podporují vzájemnou spolupráci pedagogů a v jejich průběhu jsou řešeny aktuální problémy. Vedení školy průběžně hodnotí práci pedagogických pracovníků na základě hospitační činnosti. Z tohoto interního hodnocení kvality vzdělávání by měly vyplývat konkrétní opatření, která povedou mj. k využití inovativních metod a forem ve výuce, což není doposud jeho přirozenou součástí.

Třídy školy jsou vybaveny standardně, učební pomůcky a výpočetní technika jsou v průběhu vzdělávání využívány. K pohybovým aktivitám žáků slouží zrekonstruovaná tělocvična a bazén. Zařízení dílen je průběžně modernizováno, starší vybavení je pravidelně udržováno. Školní družina využívá vlastní prostory, které jsou vhodně upraveny pro zájmové aktivity.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků střední a základní školy. Zavádění aktivizujících metod a forem výuky nebylo v některých oblastech teoretického vyučování v obou součástech školy příliš uplatňováno. Vyučující spolupracují v rámci metodických a předmětových komisí, měli by se však více zaměřit na relevantní kurzy a školení posilující např. kritické myšlení.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně zároveň i školní metodička prevence pro základní školu a výchovný poradce a taktéž v jedné osobě školní metodik prevence pro střední školu. Výchovní poradci ve spolupráci s třídními učiteli evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pracují s třídními kolektivy a žáky s výchovnými problémy. Prevence rizikového chování vychází ze zpracovaného dokumentu, následně je realizovaná prostřednictvím cíleně zaměřených akcí (např. posílení individuálních

a sociálních kompetencí, protidrogová prevence, předcházení kriminalitě, šikaně i kyberšikaně) a účelně ji doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Dlouhodobě se však nedaří přijímat účinná opatření vzhledem k vysoké absenci žáků, což snižuje funkčnost nastaveného systému školního poradenského pracoviště a také dopad na výsledky vzdělávání.

## **Hodnocení průběhu vzdělávání**

Průběh vzdělávání na střední škole byl sledován hospitacemi ve vybraných odborných předmětech, všeobecně vzdělávacích předmětech i praktickém vyučování. Výuka byla vedena odborně správně, všichni účastníci vzdělávání dodržovali nastavená pravidla a vzájemně se respektovali. Učitelé vzdělávání žáků většinou systematicky směřovali ke konkrétním znalostem a dovednostem. V hodinách odborných předmětů a všeobecně vzdělávacích předmětů však bylo využíváno pouze úzké spektrum vyučovacích metod a forem, většinou převažovala frontální výuka, což snižovalo motivaci a vlastní zapojení žáků do vzdělávacího procesu. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky, které korespondovaly s výstupy školních vzdělávacích programů. Většinou jim byl poskytován dostatečný prostor pro uplatnění samostatné práce. Žáci prokazovali nižší úroveň vědomostí a dovedností, ale aktivně se zapojovali do výuky. Spolupráce učitelů s asistenty pedagoga byla převážně efektivní. Učitelé a asistenti pedagoga nejčastěji využívali individuální přístup k jednotlivým žákům. Většina zhlédnutých vyučovacích hodin postrádala formativní hodnocení a zhodnocení vyučovací hodiny za účelem získání zpětné vazby od žáků.

Převažující metodou hospitovaných předmětů matematiky, českého jazyka či občanské výchovy byl výklad učitelů v některých případech vhodně doplněný projekcí podpůrných výukových materiálů. Zvolené učební postupy se často opíraly také o připravené texty a pracovní listy, které byly účelně použity při samostatné práci. Žáci při individuálním plnění zadaných úkolů uplatňovali své dosavadní znalosti.

Výuka odborných předmětů byla většinou názorná. Při výkladu nové látky pedagogové vhodně vycházeli z dosavadních znalostí žáků. Účelné bylo využití mezipředmětových vztahů i propojení teoretického učiva s praktickými poznatky žáků z odborného výcviku. Vyučující se k žákům chovali vstřícně, v hodinách převažovala pozitivní atmosféra, k níž přispíval individuální přístup vyučujících k žákům.

Odborný výcvik ve střední škole byl realizován v dobře vybavených učebnách. Plnění jednotlivých úkolů žáky předcházela systematická instruktáž ze strany učitelů. Organizace a průběh výuky odpovídaly potřebám a možnostem žáků. V průběhu sledovaných praktických činností žáci pracovali samostatně, používali vhodný pracovní oděv. Praktické vyučování probíhá v učebnách školy a na pracovištích ve smluvně zajištěných firmách, je realizováno v reálných pracovních podmínkách ve spolupráci se sociálními partnery v regionu.

Rovněž v hodnocených hodinách v základní škole byla výuka směřována k praktickým znalostem z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. Žáci měli možnost vyjádřit své názory, obsah učiva byl propojován s reálnými situacemi běžného života. Učitelé většinou zařazovali frontální výuku, kterou doplňovali výkladem, vysvětlováním a kladením zjišťovacích otázek. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky, které korespondovaly s výstupy školních vzdělávacích programů. Většinou jim byl poskytován dostatečný prostor pro uplatnění samostatné práce. Také na základní škole byla spolupráce učitelů s asistenty pedagoga efektivní a přínosná. Učitelé a asistenti pedagoga nejčastěji využívali individuální přístup k žákům. V malé míře se zaměřovali na nové formy a metody

výuky, např. kritické myšlení, problémové metody či kooperativní výuku, což snižuje již výše zmíněnou motivaci žáků k učení.

V hospitovaných třídách základní školy speciální a praktické školy se střídaly společné činnosti ve třídě, podpůrné terapie a speciálně pedagogická péče. Při vzdělávání převládaly pozitivní vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky. Průběh vyučovacích hodin učitelky dobře promýšlely, pro pochopení učiva využívaly řadu názorných pomůcek. Z forem práce v hodinách nejčastěji využívaly individualizovanou výuku vzhledem ke specifickým potřebám žáků. Při vzdělávání byla uplatňována diferenciací rozsahu učiva, které odpovídalo nárokům na žáky různých ročníků zařazených v jedné třídě a jejich vzdělávacím možnostem. Žáci komunikovali převážně pouze s pedagogy, kteří u nich podporovali rozvoj vyjadřovacích schopností kladením otevřených otázek. Pedagogové účinně podporovali možnosti žáků lépe a samostatně se orientovat v prostoru a čase. Velmi přínosná byla činnost asistentů pedagoga, a to především při plnění diferencovaně zadaných úkolů.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům nejen prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést ke správnému využití volného času. Žáci využívali nabízené aktivity, vychovatelky jim poskytovaly příležitosti k seberealizaci, přihlížely k jejich možnostem a schopnostem.

### **Hodnocení výsledků vzdělávání**

Vedení školy pravidelně sleduje a vyhodnocuje dosahované výsledky vzdělávání žáků. U neprospívajících žáků nejsou doposud systematicky uplatňovány konkrétní přístupy vzhledem k jejich vysoké absenci a školní neúspěšnosti. V oborech vzdělání s výučním listem v loňském školním roce 2018/2019 ze 132 žáků neprospělo 26. Závěrečnou zkoušku konalo ve zmíněném roce 22 žáků, z toho dva neprospěli. Problematikou školní neúspěšnosti žáků se učitelé zabývají při jednáních pedagogické rady a v rámci schůzek předmětových komisí. Škola přijímá opatření pro zlepšení ve formě poskytování individuální podpory formou doučování, užší spolupráci s rodinou, případně konzultací s vyučujícími. Na základní škole v minulém školním roce ze 133 žáků sedm neprospělo. Po ukončení základního vzdělávání většina žáků pokračuje ve zdejší střední škole. Uplatnění absolventů na trhu práce a jejich další vývoj škola sleduje jen částečně podle dostupných možností zpětné vazby, kterou dostávají třídní učitelé.

Škola ověřuje znalosti žáků prostřednictvím svého interního testování. Na vzdělávací výsledky žáků má v mnoha případech vliv vývoj jejich zdravotního stavu a již zmíněná vysoká absence. Za neomluvenou absenci žáků jsou ukládána kázeňská opatření, jejich chování je následně za dané klasifikační období hodnoceno sníženými známkami z chování a jsou vedeny individuální pohovory s jejich zákonnými zástupci. Škola by však měla vhodněji nastavit motivační systém mj. skrz moderní výukové metody a efektivní systém poskytování individuálně zacílené práce s žáky. Vedení školy ve spolupráci s pedagogy a s Orgánem sociálně právní ochrany dětí výsledky analyzuje a přijímá ne zcela účinná opatření, vzhledem k výše uvedenému se míra úspěšnosti u těchto žáků neposunuje.

Pedagogové získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání všech žáků a sledují jejich vzdělávací pokroky, větší důraz by měl být kladen na vnitřní motivaci žáků např. aplikací formativního hodnocení. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání, zveřejňuje aktuality týkající se její činnosti. Vytváří motivační prostředí pro zapojení žáků do zejména sportovních individuálních a týmových soutěží podporující jejich zájem. Škola vydává školní časopis *Náhled*, v němž jsou zveřejňovány informace o životě školy a práce žáků, žáci se na vydání aktivně podílí.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu ovlivňují partnerské vztahy. Škola k podpoře kompetencí žáků a k rozšíření vzdělávací nabídky spolupracuje např. s Domovem seniorů Havířov – Helios, jednotlivými nákupními centry v Havířově či Policií ČR. Dobrá spolupráce se sociálními partnery, kterými jsou významné firmy z okolí školy, je zaměřena zejména na oblasti zajištění praktického vyučování žáků, provádění školení či na realizaci exkurzí.

Školní vzdělávací program školní družiny je realizován formou pravidelných, průběžných a příležitostných činností. Vychovatelé se snaží o vybudování nebo posílení motivace žáků k účelným volnočasovým aktivitám.

## **Závěry**

### **Vývoj školy**

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2013 došlo k poklesu žáků ve střední škole z důvodu změny legislativy vztahující se k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zlepšily se materiální podmínky pro teoretickou i praktickou výuku, proběhla rekonstrukce tělocvičny, bazénu a modernizace vybavení školních dílen.

### **Silné stránky**

- Efektivní spolupráce se sociálními partnery přispívá k začlenění jednotlivých žáků do dalšího vzdělávání i následného pracovního uplatnění.
- Kvalita výuky ve třídách základní školy speciální a praktické školy účinně podporovala vzdělávací proces všech žáků.

### **Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení**

- Neúčinně nastavená opatření ke snižování neomluvená absence žáků střední i základní školy.
- Využívání standardních vzdělávacích postupů bez aplikace inovativních metod a forem práce při vzdělávání nevede k aktivizaci žáků základní i střední školy.
- Nedostatečné uplatňování různých forem sebehodnocení, vzájemného hodnocení a společného závěrečného zhodnocení výuky nedostatečně podporuje další motivaci žáků k učení.
- Příležitost ke zlepšení má vedení školy ve zefektivnění zavedeného systému interního hodnocení kvality vzdělávání s následným systematickým nastavením a důslednou realizací účinných opatření.

### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- Analyzovat nastavený systém monitoringu průběhu a výsledků vzdělávání a stanovit další realistické postupy vzhledem ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání.
- Snižovat soustavným pedagogickým působením a spoluprací s partnery vysokou absenci žáků.
- Zaměřit se na oblast dalšího vzdělávání učitelů směřující k inovativním metodám a formám výuky, které by měly být aplikovány ve vzdělávacím procesu.

- Poskytovat systematicky zpětnou vazbu ve vyučovacích hodinách a zařadit formativní hodnocení, závěrečné zhodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků a tím rozvíjet např. komunikační či argumentační schopnosti žáků.

## **Stanovení lhůty**

**Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.**

**Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

### **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Školní vzdělávací program Pečovatelské práce s platností od 1. 9. 2011
2. Školní vzdělávací program Provoz společného stravování s platností od 1. 9. 2010
3. Školní vzdělávací program Kuchařské práce s platností od 1. 9. 2010
4. Školní vzdělávací program Tesařské práce s platností od 1. 9. 2011
5. Školní vzdělávací program Automontážní práce s platností od 1. 9. 2011
6. Školní vzdělávací program Prodavačské práce s platností od 1. 9. 2010
7. Školní vzdělávací program Zednické práce s platností od 1. 9. 2011
8. Školní vzdělávací program Zahradnické práce s platností od 1. 9. 2010
9. Školní vzdělávací program Praktická škola dvouletá s platností od 1. 9. 2011
10. Školní vzdělávací program Praktická škola jednoletá s platností od 1. 9. 2015
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2016
12. Školní vzdělávací program Škola bez bariér pro ZŠS I díl s platností od 1. 9. 2010
13. Školní vzdělávací program Škola bez bariér pro ZŠS II díl s platností od 1. 9. 2010
14. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 10. 2012
15. Školní řád střední a základní školy platný od 15. 10. 2018
16. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2018
17. Třídní knihy vedené ve školním roce 2019/2020
18. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedené ve školním roce 2019/2020
19. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 30. 9. 2019 (informativní)
20. Organizace školy 2019/2020 (mj. organizační řád včetně organizačního schématu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, dohledy, rozvrh hodin, roční plány práce, koncepční záměry)
21. Vzorek školní matriky střední školy, základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2019/2020

## Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu [csi.t@csicr.cz](mailto:csi.t@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

### Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor,  
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Mgr. Jana Franková, školní inspektorka

Mgr. Jana Franková v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Bc. Bedřiška Starzewska, kontrolní pracovnice

Bc. Bedřiška Starzewska v. r.

PaedDr. Jarmila Horová, odbornice na vzdělávání  
žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

PaedDr. Jarmila Horová v. r.

V Ostravě 14. 10. 2019

### Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vojtěch Kolařík,  
ředitel školy

Mgr. Vojtěch Kolařík v. r.

V Ostravě 15. 10. 2019